

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobkyně: **R. Z.**

zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha

proti

žalované:

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 4. 2024, č. j. MV-26431-4/SO-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 15. 4. 2024, č. j. MV-26431-4/SO-2024, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 16 342 Kč, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Ministerstvo vnitra (dále jen „správní orgán prvního stupně“) zamítlo žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců rozhodnutím ze dne 28. 12. 2013, č. j. OAM-3621-37/TP-2022. Správní orgán prvního stupně žádost zamítl, neboť dospěl k závěru, že žalobkyně nesplnila

podmínky podle § 67 zákona o pobytu cizinců. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalobkyně podala odvolání, které žalovaná zamítla v záhlaví specifikovaným rozhodnutím a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

2. Ve věci žádosti žalobkyně o povolení k trvalému pobytu na území České republiky ze dne 28. 2. 2022 nyní krajský soud rozhoduje podruhé. V původním řízení krajský soud rozhodnutí žalované zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení rozsudkem ze dne 19. 12. 2022, č. j. 31 A 23/2022-65. Žalovaný v již zrušeném rozhodnutí konstatoval, že žalobkyně nesplnila podmínku podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle níž cizinec musí na území České republiky pobývat v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně totiž na území České republiky pobývala na základě výjezdního příkazu podle § 50 zákona o pobytu cizinců. Krajský soud dospěl k závěru opačnému a shledal, že žalobkyně podmínky podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců splňuje. Žalované proto uložil, aby se v dalším řízení zabývala otázkou, zda žalobkyní uváděné důvody lze považovat za důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.
3. Obdobně rozhodly správní orgány o žádostech o povolení k trvalému pobytu podaných manželem žalobkyně G. M. a jejich syny D. M. a H. M.. O obsahově velmi podobných žalobách podaných rodinnými příslušníky žalobkyně krajský soud rozhodoval v řízeních vedených pod sp. zn. 31 A 25/2022, sp. zn. 31 A 26/2022 a sp. zn. 30 A 64/2022. I těmto žalobám zdejší soud dříve vyhověl a napadená rozhodnutí zrušil. O žalobách proti novým rozhodnutím žalované ve věci žádosti rodinných příslušníků žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu je vedeno řízení u zdejšího soudu pod sp. zn. 43 A 1/2024 (G. M. a D. M.). O žalobě syna žalobkyně H. M. krajský soud již rozhodl, a to rozsudkem ze dne 23. 4. 2024, č. j. 51 A 1/2024 – 84, kterým žalobu zamítl.

II. Shrnutí obsahu žaloby a vyjádření žalované

4. Žalobkyně namítla, že správní orgány nesprávně aplikovaly ustanovení § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, a dospěly proto k chybnému závěru. V rámci řízení uvedla řadu zásadních skutečností a každou z nich by dle jejího názoru bylo možné podřadit pod zvláštního zřetele hodný důvod. Domnívá se, že situace, ve které se ona a celá její rodina nachází, se skládá z několika podstatných skutečností, které již v průběhu řízení a ve svých předchozích podáních detailně popsala.
5. Prvním důvodem je samotná pobytová situace. Žalobkyně na území pobývá se svou rodinou již více než 6 let. Rodina se již plně integrovala, synové na území dokončili základní a střední školy, složili maturitní zkoušku a nyní jsou zaměstnaní, resp. studují. Českou republiku proto považuje za svůj domov a přeje si spojit s ní svůj budoucí život. Významnou skutečností je rovněž invalidita manžela žalobkyně. Argumentaci žalované v souvislosti s invaliditou jejího manžela považuje za irelevantní, jelikož invalidní důchod mu nebyl přiznán pouze z důvodu nedostatku odpracovaných let na území České republiky. Synové žalobkyně současně nevykonali povinnou vojenskou službu v zemi původu. Vzhledem k tomu, že mezi Arménií a Ázerbájdžánem probíhá aktivní ozbrojený konflikt, nemohou být nuceni do země původu vycestovat, aniž by se tak vystavili nebezpečí újmy na zdraví či na životě, případně nebezpečí postihu v případě snahy vyhnout se službě.

6. Za zcela zásadní pak žalobkyně považuje svůj zdravotní stav. Nesouhlasí s konstatováním žalované, že by se správní orgán prvního stupně dostatečným způsobem zabýval možností léčby v zemi původu. Žalobkyně se domnívá, že ze správního spisu tato skutečnost jednoznačně nevyplývá a je toho názoru, že žalovaná měla osvětlit, jak správní orgány k závěru o dostupnosti léčby dospěly. Také v odvolání namítla, že informace o teoretické možnosti léčby neznámá, že lze bez dalšího říci, že žalobkyni by byl k takové léčbě umožněn přístup. Upozornila na skutečnost, že vzhledem k tomu, že léčba již byla zahájena na území České republiky, nejsou arménské pojišťovny ochotny v případě jejího návratu žalobkyni pojistit. Emailovou komunikací, která obsahovala mimo jiné i stanoviska pojišťoven a ministerstva zdravotnictví žalobkyně bezodkladně doložila, ovšem žalovaná na tuto námitku nijak nereagovala.
7. Nesouhlasí také s argumentem, že léčba pro ni nebude finančně nedostupná, jelikož má na území České republiky sjednáno komerční pojištění. Domnívá se, že v žádném případě nelze srovnávat náklady vynaložené za zřízení komerčního pojištění a náklady za jednotlivé úkony náročné a složité léčby. Žalobkyni rovněž není jasné, z čeho žalovaná usuzuje, že z daných lékařských zpráv nevyplývá nemožnost jejího vycestování. Léčba byla zahájena v září 2023, má trvat přibližně 12 měsíců a žalobkyně bezpodmínečně musí minimálně do září 2024 na území České republiky setrvat. Proto by nemohla být zaručena kontinuita léčby, která je dle vyjádření onkoložky žalobkyně zcela zásadní.
8. Žalobkyně dále namítla, že správní orgány nedostatečně zhodnotily přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejích rodinných příslušníků podle § 174a zákona pobytu cizinců a čl. 8 Úmluvy a ochrany lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Vzhledem k absenci alternativního řešení její pobytové situace na území České republiky, délce pobytu, rodinným vazbám a zdravotnímu stavu žalobkyně i jejího manžela není vycestování možné, aniž by bylo zasaženo do jejího soukromého a rodinného života.
9. Výše uvedené vady poté činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
10. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí. Žalobní námitky považuje za nedůvodné. V podrobnostech odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a na správní spis. Podle žalované napadené rozhodnutí splňuje všechny požadavky, které správní řád v § 68 odst. 3 stanoví pro odůvodnění rozhodnutí, a je přesvědčena, že přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, jak se vypořádala s námitkami žalobkyně, z jakých důvodů je považovala za mylné či nerozhodné a jakými úvahami se řídila při hodnocení důkazů a výkladu právních předpisů.

III. Jednání

11. Jednání dne 17. 10. 2024 se konalo za splnění podmínek § 49 odst. 3 s. ř. s. v nepřítomnosti žalované, která se předem písemně omluvila a souhlasila s projednáním věci v její nepřítomnosti. Žalobkyně setrvala na podané žalobě a její zástupce přednesl a zdůraznil podstatnou argumentaci obsaženou v žalobě. Ve svém vyjádření k věci především zdůraznil některé podstatné okolnosti pobytové a životní situace žalobkyně a jejích rodinných příslušníků. Shrnul přitom především okolnosti, za kterých žalobkyně a její rodinní příslušníci vstoupili na území České republiky, včetně souvisejícího řízení o

žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany. Zástupce žalobkyně poukázal především na mimořádnou délku tohoto řízení a z toho plynoucí důsledky pro situaci žalobkyně na území České republiky. Dokazování nebylo prováděno. Závěrem žalobkyně setrvala na svých dřívějších návrzích.

IV. Posouzení věci

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného. Žalobu shledal důvodnou.
13. Krajský soud úvodem shrnuje průběh správního řízení. Žalobkyně se domáhala vydání povolení k trvalému pobytu na území podle § 67 zákona o pobytu cizinců. V rámci správního řízení správní orgány zkoumaly, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení tohoto pobytového oprávnění. Žalobkyně splnila podmínky stanovené v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tedy podmínku čtyřletého nepřetržitého pobytu na území i podmínku, že poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany probíhalo nejméně poslední 2 roky. Žalobkyně však nenaplnuje předpoklady pro udělení povolení k trvalému pobytu dle § 67 odst. 2 a 3 zákona o pobytu cizinců, a proto mohla podat žádost pouze z „jiných důvodů hodných zvláštního zřetele“ v souladu s § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.
14. V průběhu správního řízení žalobkyně odůvodnila žádost o udělení povolení k trvalému pobytu několika skutečnostmi, které měly naplňovat hledisko „důvodů zvláštního zřetele hodných“. Žalobkyně odkázala na rodinnou situaci, na důvody odchodu ze země původu (politické pronásledování), invaliditu manžela a především na své závažné onemocnění. Dále žalobkyně odkazovala na svou integraci v České republice, neboť zde žije již 6 let a synové zde vystudovali základní i střední školu. Žalobkyně také argumentovala ozbrojeným konfliktem v zemi původu a tím, že její synové dosud nevykonali povinnou vojenskou službu v zemi původu.
15. Předmětem posouzení v této věci je tedy otázka, zda žalobkyně prokázala, že jsou v jejím případě dány „jiné důvody hodné zvláštního zřetele“, a zda je tak splněna podmínka pro udělení povolení k trvalému pobytu podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců.
16. Soud vycházel z následujících skutkových zjištění plynoucích z předloženého správního spisu týkajícího se výlučně žádosti žalobkyně.
17. Žalobkyně podala žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky dne 28. 2. 2022 a v průběhu správního řízení ke své žádosti předložila následující důkazy, jimiž dokládala, že jsou v jejím případě naplněny důvody hodné zvláštního zřetele.
18. Žalobkyně předložila posudek o invaliditě manžela ze dne 1. 11. 2021 (G. M.), ze kterého plyne, že v důsledku poruchy páteře manžela žalobkyně bylo rozhodnuto o jeho invaliditě, a to s poklesem pracovní schopnosti 35 %.
19. Z lékařské zprávy Fakultní nemocnice Hradec Králové ze dne 16. 5. 2023 vyplývá, že žalobkyni byl diagnostikován karcinom prsu s následnou chirurgickou, onkologickou a radioterapeutickou léčbou. Po chirurgickém zákroku dne 16. 6. 2023 byla zahájena roční léčba (lékařská zpráva ze dne 21. 8. 2023). Dle vyjádření ke stavu onkologické léčby ze dne 23. 10. 2023 žalobkyně podstupuje pooperační léčbu. V září 2023 žalobkyně zahájila pooperační chemoterapii plánovanou na dobu 3 měsíců a biologickou léčbu plánovanou

na 12 měsíců. Žalobkyně měla také podstoupit radioterapii prsu. Ošetřující lékařka k léčbě žalobkyně konstatovala, že je podstatné, aby léčba probíhala kontinuálně a byly dodrženy dávkové intervaly podání.

20. Z rozhodnutí děkana Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice ze dne 21. 6. 2023 vyplývá, že starší syn žalobkyně (D. M.) byl přijat ke studiu na této univerzitě v bakalářském studijním programu Digitální podnikání v prezenční formě. Ze sdělení SUPŠ a VOŠ Turnov ze dne 19. 4. 2023 vyplývá, že mladší syn žalobkyně (H. M.), byl ve školním roce 2022/2023 žákem čtvrtého ročníku této školy v oboru Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů se zaměřením na Zlatnictví a design šperků. Jeho studijní výsledky byly průměrné a studijní povinnosti plnil řádně.
21. Správní orgány dospěly k závěru, že jiné důvody zvláštního zřetele hodné podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců nejsou v případě žalobkyně naplněny. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázala na to, že řízení o vydání povolení k trvalému pobytu je řízením o žádosti, a proto je ovládáno zásadou dispoziční. Bylo proto na žalobkyni, aby doložila všechny podklady, z nichž dovozovala důvody hodné zvláštního zřetele. Žalovaná uvedla s odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 Azs 195/2021-61, že rodině žalobkyně nehrozí nebezpečí pronásledování v zemi původu, neboť v mezidobí, kdy rodina žalobkyně žádala v České republice o mezinárodní ochranu, došlo ke změně politické situace v Arménii a dřívější političtí představitelé jsou nyní trestně stíháni. Samotnou délku pobytu na území, integraci do společnosti a výkonu výdělečné činnosti dle žalované nelze považovat zvláštního zřetele hodný důvod. Pokud by takovým důvodem měl být pobyt na území delší než 4 roky, vytratil by se požadavek výjimečnosti a ustanovení § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců by se stalo nadbytečným. K invaliditě manžela žalobkyně žalovaná uvedla, že zdravotní stav mu nezbabraňuje cestovat a vykonávat výdělečnou činnost. V případě léčby žalobkyně především konstatovala, že nebylo prokázáno, že není možné, aby léčba probíhala v zemi původu. Žalobkyně je podporována finančně dalšími osobami, proto může být podporována i v zemi původu. Žalobkyně současně není závislá na péči jiné osoby. Pokud by přesto bylo nutné léčbu absolvovat na území České republiky, může žalobkyně podat žádost o nižší pobytové oprávnění podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Za nedostatečný důvod poté žalovaná považovala také povinnost synů žalobkyně absolvovat v zemi původu povinnou vojenskou službu, neboť se jedná o zákonnou povinnost, kterou musí státní příslušník dané země splnit.
22. Po právní stránce krajský soud posoudil věc následovně. Krajský soud předesílá, že dle nyní účinné právní úpravy v zákoně o pobytu cizinců byl § 67 tohoto zákona zrušen, a to s účinností od 1. 7. 2023 zákonem č. 173/2023 Sb. Novela zákona o pobytu cizinců poté v části druhé čl. IV bodě 1. mimo jiné stanoví, že řízení zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Řízení o žádosti žalobkyně se proto dokončí podle § 67 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 6. 2023.
23. Podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„povolení k trvalému pobytu se po 4 letech nepřetržitého pobytu na území vydá na žádost cizinci, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany za podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, pokud tato žaloba nebo stížnost byla podána*

v zákonné lhůtě. Do doby pobytu podle věty první se započítává doba pobytu na území na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu a doba, po kterou byl cizinec žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo cizincem, který byl strpěn na území podle zákona o azylu. Nepřetržitost pobytu na území je zachována, pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 7 dnů po skončení přechodného pobytu na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému anebo trvalému pobytu; to neplatí, pokud platnost těchto pobytových oprávnění byla zrušena.“

24. Podle § 67 odst. 2 zákona o pobytu cizinců „povolení k trvalému pobytu se při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 vydá, je-li žadatelem cizinec, který a) je mladší 18 let, b) se není schopen o sebe sám postarat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo c) je osamělý a starší 65 let.“
25. Podle § 67 odst. 3 zákona o pobytu cizinců „povolení k trvalému pobytu se může při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 dále vydat, je-li žadatelem cizinec, a) který je rodičem cizince uvedeného v odstavci 2 písm. a) nebo b), b) kterému byl rozhodnutím příslušného orgánu cizinec uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) svěřen do péče, nebo c) který je jiným přímým příbuzným ve vzestupné nebo sestupné linii cizince uvedeného v odstavci 2, na jehož osobní péči je cizinec uvedený v odstavci 2 závislý.“
26. Podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců „žádost je při splnění podmínek v odstavci 1 oprávněn podat i cizinec, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.“
27. Důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců představují neurčitý právní pojem. Zákonodárce tím dává správním orgánům prostor pro zhodnocení, zda konkrétní situace žadatele svým významem pod tento neurčitý pojem spadá, či nikoli. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že se pojetí důvodů hodných zvláštního zřetele vyznačuje značnou obecností. Pro samotné naplnění podmínky podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců musí být důvody natolik podstatné a mimořádné, že ve své podstatě udělení povolení k trvalému pobytu vyžadují (rozsudek ze dne 8. 11. 2017, č. j. 9 Azs 249/2017-49).
28. Při výkladu neurčitého právního pojmu je třeba zabývat se konkrétní skutkovou podstatou i ostatními okolnostmi případu a alespoň rámcově objasnit obsah a význam neurčitého právního pojmu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004-73). Správní orgán je při výkladu neurčitého právního pojmu povinen posuzovat a hodnotit všechny relevantní skutkové okolnosti věci a následně rozhodnout, zda konkrétní skutkovou podstatu lze pod neurčitý právní pojem podřadit. Na rozdíl od správního uvážení podléhá výklad a aplikace neurčitých právních pojmů soudnímu přezkumu v plném rozsahu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154; z nedávné rozhodovací praxe též rozsudek ze dne 3. 10. 2024, č. j. 2 Ads 337/2023 - 39).
29. V souladu s těmito závěry tedy krajský soud posuzoval výklad neurčitého právního pojmu „jiné důvody zvláštního zřetele hodné“ zaujatý žalovaným a přezkoumal způsob, jakým žalovaný tento výklad aplikoval na skutkové okolnosti projednávané věci.
30. Krajský soud předně konstatuje, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné. Žalovaná se vypořádala s příslušnými odvolacími námitkami a také s důkazními návrhy. Žalovaná předestřela vlastní výklad neurčitého právního pojmu „jiné důvody zvláštního zřetele

hodné“ a následně vysvětlila, proč důvody žalobkyně nepovažuje za dostatečné. Část odůvodnění napadeného rozhodnutí především na stranách 8 až 10 krajský soud považuje za vyčerpávající pro to, aby závěr žalované bylo možné přezkoumat. Totéž platí pro hodnocení (ne)přiměřenosti napadeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost je přitom třeba vykládat právě jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74). Takovými vadami ovšem napadené rozhodnutí netrpí. Námitka nepřezkoumatelnosti proto není důvodná.

31. V čem se ovšem krajský soud již se žalovanou neztotožňuje, je právě způsob, jakým žalovaná tento neurčitý právní pojem vyložila, a jak v jeho mezích posuzovala jednotlivé důvody, které žalobkyně vznesla v průběhu správního řízení. Ačkoli tedy žalovaná vyložila důvody, pro které byla žádost žalobkyně zamítnuta, krajský soud se s nimi neztotožnil a zaujal opačný postoj. Zdůvodnění tohoto postoje soud učiní v následujících odstavcích.
32. Podle žalované se jedná o ty případy, které vyžadují neodkladné řešení pobytové situace, a důvody, které cizinci brání vycestovat z území (například úraz, nemoc, kterou nelze léčit v zemi původu, nebo pro kterou nelze odcestovat z důvodu neodkladné léčby, výlučná péče o jinou osobu). Přestože se patrně bude jednat o typické důvody zvláštního zřetele hodné, krajský soud takové vymezení považuje za značně omezující. Jakkoli je nepochybné, že neurčitost právního pojmu v zásadě znemožňuje jeho jednoznačné vymezení, a to mimo jiné proto, že obsah neurčitého pojmu se může měnit v místě a čase, výklad žalované dle krajského soudu znemožňuje podřadit pod důvody hodné zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců jakoukoli jinou mimořádnou okolnost, která by svou povahou objektivně nebránila vycestování. Pro takové zúžení možných důvodů dle krajského soudu není dán důvod, neboť jednoduše nelze pojmout všechny možné výjimečné okolnosti, které mohou v situaci osob nastat. Především není zřejmé, proč by takovými důvody měly být pouze určité objektivní překážky záležející pouze ve zdravotním stavu či péči o jiné osoby. Krajský soud má za to, že smyslem a účelem ustanovení je zohlednit jakékoli předem nepředvídatelné okolnosti, které nastaly především v průběhu pobytu cizince na území České republiky a které dosáhnou takové intenzity, že již půjde o okolnosti svou povahou výjimečné.
33. Jako nesprávný krajský soud vyhodnotil také přístup žalované k posouzení jednotlivých důvodů, o které žalobkyně svou žádost opírala. Krajský soud shledal, že i v tomto případě žalovaná postupovala nepřipustně restriktivně, neboť nahlížela na situaci rodiny žalobkyně a jednotlivé okolnosti izolovaně, čímž vyloučila možnost společného působení jednotlivých okolností a tím i potenciální naplnění výjimečné intenzity předvídané § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců právě vzájemným provázáním všech skutečností, které se týkají jednotlivých příslušníků rodiny žalobkyně a žalobkyně samotné. Podle názoru krajského soudu není vyloučeno, aby důvodem zvláštního zřetele hodným zásadně bylo několik samostatných důvodů, které přestože by samy o sobě nutně nemusely v patřičné intenzitě naplnit kritérium dle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, mohou jej naplnit, bude-li na ně nahlíženo souhrnně.
34. K takové situaci došlo dle krajského soudu i v případě žalobkyně a ostatních členů její rodiny.

35. Krajský soud si je vědom toho, že institut trvalého pobytu představuje mezi ostatními pobytovými tituly institut nejvyšší a tedy výjimečný. Je však přesvědčen, že situace žalobkyně, hodnocena v kontextu se situací, v níž se nacházejí i její rodinní příslušníci, si udělení právě tohoto pobytového oprávnění žádá. Specifická situace žalobkyně tak, jak ji vnímá krajský soud, je pomyslnou mozaikou, složenou ze střípků jednotlivých dílčích okolností, které – pokud by byly hodnoceny jednotlivě – samy o sobě hodné zvláštního zřetele nemusí být, avšak ve svém souhrnu, hodnoceny komplexně, si zvláštní zřetel zaslужují. Jiné pobytové tituly „nižší síly“ [například žalovaným zmiňovaný dlouhodobý pobyt za účelem studia v případě syna žalobkyně] pak nepokrývají komplexně celou situaci žalobkyně, ale vždy jen jeden ze střípků zmiňované mozaiky. V případě žalobkyně tedy soud shledal důvody natolik závažné, že v hodnocení ve vztahu k institutu trvalého pobytu opodstatňují udělení právě tohoto pobytového oprávnění. Kromě toho z žádného ustanovení zákona o pobytu cizinců nevyplývá žádná záruka, že by žalobkyni byl jiný pobytový status přiznán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2022, č. j. 7 Azs 405/2021-34). Naopak reálná možnost toho dosáhnout může být v praxi ztížená, jak argumentovala žalobkyně u jednání.
36. U žalobkyně je dána řada skutečností, které je třeba vzít v úvahu.
37. Je to v prvé řadě délka pobytu na území (nejméně 6 let) a vývoj pobytové situace všech členů rodiny žalobkyně. Žalobkyně a její rodinní příslušníci původně žádali o udělení mezinárodní ochrany a patrně především vinou délky řízení, kdy v mezidobí došlo ke změně politické situace v zemi původu, jim mezinárodní ochrana v žádné z jejích forem nebyla nakonec udělena (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 Azs 133/2018-93, a ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 Azs 195/2021-61). Ačkoli nyní již není možné usuzovat, zda by v případě, pokud by nedošlo ke změně politické situace, byla žalobkyni mezinárodní ochrana skutečně udělena, je zejména z původního zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 133/2018-93 zřejmé, že žádost žalobkyně nebyla zjevně účelová, a původ nynějšího postavení proto spočívá v řádně zvoleném procesním postupu plynoucím z tehdy panující politické situace v zemi původu žalobkyně. Skutečnost, že azylové řízení probíhalo po značnou dobu, čímž plynule došlo ke splnění podmínek pro podání žádosti o povolení k trvalému pobytu, nemůže být dle názoru krajského soudu žalobkyni jakkoli hodnocena k tíži, neboť se jednalo o postup výslovně předvídaný zákonem. Právě naopak je třeba tento vývoj hodnotit jako jednu z okolností opodstatňujících důvodnost udělení právě tohoto typu pobytového oprávnění.
38. Další okolností významnou pro posouzení je míra integrace žalobkyně a dalších členů rodiny. Krajskému soudu je z jeho vlastní úřední činnosti (řízení vedené pod sp. zn. 43 A 1/2024) známa řada dalších podkladů, které míru sociální integrace ilustrují. Syn žalobkyně H. M. absolvoval obor Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů se zaměřením Zlatnictví a design šperků na Střední uměleckoprůmyslové škole a Vyšší odborné škole, Turnov. Žalobkyně a její rodinní příslušníci se od počátku pobytu v České republice zajímají o dění, zapojují se do společenských aktivit, navázali mnohá přátelství s místními obyvateli (vyjádření lektorky českého jazyka H. V. ze dne 29. 6. 2018). Rodina žije poklidně s přátelským vztahem k sousedům (vyjádření V. D. ze dne 27. 2. 2022). Manžel žalobkyně pracoval ve společnosti Harmony Club Hotely a. s. jako portýr, práci vykonával svědomitě, vstřícně a s ochotou pomáhat ostatním (vyjádření zaměstnavatele ze dne 30. 11. 2018). Dále pracoval ve společnosti Kingspan a. s. jako dělník – obsluha výrobní

linky, jeho pracovní morálka byla příkladná, v kolektivu byl oblíben (vyjádření zaměstnavatele ze dne 25. 3. 2021).

39. Syn žalobkyně D. M. je snaživý a cílevědomý, velmi chytrý a ctižádostivý, přátelský, má podporu spolužáků, rychle se učí (zpráva školského poradenského zařízení ze dne 3. 11. 2017). Byl přijat ke studiu na Základní škole Gutha-Jarkovského v Kostelci nad Orlicí v polovině 8. ročníku, úspěšně se začlenil do třídního kolektivu, jeho osobnost vnímali spolužáci i učitelé pozitivně, byl oblíben a dosahoval výborných studijních výsledků (zpráva ZŠ Gutha-Jarkovského, Kostelec nad Orlicí, ze dne 1. 10. 2018). Byl zaměstnán jako obsluha stánku v OC Futurum v Hradci Králové (dohoda o pracovní činnosti ze dne 1. 12. 2021). Vyniká svou pílí, svědomitostí, odpovědností; v třídním kolektivu si našel své místo; je kamarádský, zdvořilý, ohleduplný; ve svém volnu pracuje v kavárně, aniž by to negativně ovlivnilo jeho prospěch (zpráva Gymnázia J. K. Tyla, Hradec Králové ze dne 24. 2. 2022, vyjádření spolužáků P. A., G. H., F. Š., A. H., M. R. ze dne 24. 2. 2022). Maturoval na Gymnáziu J. K. Tyla v Hradci Králové s vyznamenáním s nadprůměrnými studijními výsledky po celou dobu studia (zpráva školy ze dne 19. 4. 2023). Nyní je studentem bakalářského studijního programu Digitální podnikání na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice (rozhodnutí děkana ze dne 21. 6. 2023).
40. Z rekapitulovaných podkladů vyplývá mimořádná míra integrace žalobkyně a členů její rodiny do české společnosti.
41. Další významnou okolností je i dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav manžela žalobkyně, který se potýká s mnohočetnými zdravotními obtížemi. V somatické rovině trpí polytopním chronickým vertebrogenním algickým syndromem, je omezen v běžném způsobu života, trpí bolestmi, které narušují noční spánek, má obtíže s chůzí. Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 1. 2022, č. j. R-20.1.2022 – 425/660 458 6219, vyplývá, že je invalidní v prvním stupni podle § 39 odst. 1 a § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Zdravotní obtíže přitom doznaly zhoršení v důsledku neúspěšných pokusů o provedení vyšetření mozkomíšního moku lumbální punkcí. Chybně provedený zákrok jej vyřadil z běžného života. Kromě toho – a v souvislosti s právě uvedeným – se manžel žalobkyně potýká i s obtížemi neuropsychologického charakteru.
42. Zásadní okolností je také zdravotní stav žalobkyně. Žalobkyni byl diagnostikován tumor, v červenci 2023 podstoupila operaci a následně podstupovala nezbytnou pooperační léčbu. V září 2023 zahájila pooperační chemoterapii, která byla plánována na dobu 3 měsíců, a biologickou léčbu, která byla plánována na 12 měsíců a jejíž podání je nezbytné v léčbě daného typu rakoviny. Současně byla plánovaná radioterapie. Byla osvědčena důležitost kontinuity léčby a dodržování dávkových intervalů podání. Byla zajištěna návaznost péče na Klinice onkologie a radioterapie Fakultní nemocnice Hradec Králové. V průběhu léčby bylo vhodné mít dostupnost lékařů, kteří léčbu podávají, k řešení případných nežádoucích účinků, být v klidu, bez zátěže způsobené cestováním či stěhováním. Z pohledu ošetřujícího onkologa bylo vhodné absolvovat kompletní biologickou léčbu a radioterapii v České republice (zpráva MUDr. V. M. ze dne 23. 10. 2023). Jakkoli ke dni rozhodování soudu byla zřejmě stěžejní část léčby již s úspěchem ukončena a naplánována je ještě další podpůrná hormonální terapie a vitaminoterapie, ke dni rozhodování žalovaného, k němuž soud napadená rozhodnutí přezkoumával, byla léčba – lze to tak říci – teprve na svém počátku.

43. Tyto okolnosti je pak třeba vnímat a hodnotit komplexně, a to ve dvojím smyslu. Jednak není možné izolovaně posuzovat jednotlivé významné skutečnosti u žalobkyně, ale je nutné je hodnotit v jejich souhrnu, neboť právě v souhrnu vytvářejí specifickou situaci, v níž se nachází. Současně je třeba vnímat a hodnotit nikoli izolovaně situaci žalobkyně, ale hodnotit v souhrnu situaci celé rodiny, kdy jednotliví členové – jak se jeví – jsou na sobě do určité míry závislí, a to nejen ekonomicky (všichni členové rodiny pracují v nárazových brigádách a vzájemně si tak poskytují obživu), ale i sociálně (ze správního spisu například vyplývá, že manžel žalobkyně byl při lékařských vyšetřeních odkázán na syna, který pomáhal tlumočit). Tento přístup odpovídá také požadavkům, které judikatura klade na výklad neurčitěho právního pojmu v konkrétní situaci, především pak povinnost posuzovat a hodnotit **všechny** relevantní skutkové okolnosti věci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2024, č. j. 2 Ads 337/2023 – 39).
44. Právě zdůrazněné komplexní posouzení situace a všech okolností společně žalovaná neučinila, neboť hodnotila relevantní skutečnosti u žalobkyně jednotlivě a nikoli v jejich souhrnu a nezhodnotila komplexně specifickou situaci celé rodiny. V důsledku takto provedeného chybného hodnocení posoudila situaci žalobkyně nesprávně, neboť nesprávně vyložila pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné.
45. Krajský soud naopak po komplexním zhodnocení všech významných okolností přítomných u žalobkyně a dalších členů její rodiny dospěl k závěru, že u žalobkyně jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, a proto žalobkyně splňuje podmínky pro udělení povolení k trvalému pobytu v České republice.
46. Závěrem krajský soud konstatuje, že žalovaná nesprávně posoudila i otázku přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, která byla v řízení posuzována na základě přímé aplikace čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaná argumentovala tím, že zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury ESLP. Podle žalované v případě žalobkyně taková situace nenastala, neboť jí nebyl vydán zákaz pobytu na území a neprokázala důvody hodné zvláštního zřetele a nemožnost upravit si pobyt na území jiným způsobem.
47. Krajský soud se s tímto posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně neztotožňuje. Podle čl. 8 Úmluvy platí, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence; státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Krajský soud shledává, že totožné skutečnosti, které je třeba v případě žalobkyně považovat za důvody hodné zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, zakládají také nepřiměřenost dopadů napadených rozhodnutí do soukromého a rodinného života. Soukromý a rodinný život žalobkyně a jejích rodinných příslušníků se cele a intenzivně realizuje na území České republiky. Naproti tomu v zemi původu nemají členové rodiny žádné vazby, což platí obzvlášť v případě synů žalobkyně, kteří již v České republice dospěli. Je třeba

předpokládat, že žalobkyně by v případě snahy dosáhnout jiného pobytového titulu musela za účelem podání žádosti vycestovat do země původu (na žalovanou poukazované upuštění od osobního podání žádosti na zastupitelském úřadě není právní nárok). I toto případné vycestování, jehož délku lze jen stěží předvídat, by mohlo významně zasáhnout do soukromého a rodinného života členů rodiny žalobkyně (studium syna, průběh léčby žalobkyně, průběh a dohled ošetřujících lékařů, ekonomická závislost rodiny na mladším synovi žalobkyně). Kromě toho, jak již bylo řečeno, možnost získání jiného pobytového oprávnění je nejistá.

48. Krajský soud tedy uzavírá, že ty samé skutečnosti, které naplňují pojem důvodů hodných zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, jsou skutečnostmi zakládajícími nepřiměřenost zásahu do práva žalobkyně na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, a současně není dána žádná z vylučujících okolností (zásah nelze odůvodnit zájmem národní a veřejné bezpečnosti, zájmem na hospodářském blahobytu země, na předcházení nepokojům a zločinnosti, na ochraně zdraví nebo morálky nebo zájmem na ochraně práv a svobod jiných).

V. Závěr a náklady řízení

49. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobkyní jsou důvodné a napadené rozhodnutí je nezákonné. Proto je podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému.
50. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku. V dalším řízení bude žalovaná vycházet z toho, že u žalobkyně jsou dány shora podrobně uvedené důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 1. 7. 2023, a že žalobkyně splňuje podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu podle zákona o pobytu cizinců.
51. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, náleží jí proto náhrada nákladů řízení. Žalobkyně má právo na náhradu zaplaceného soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč a soudního poplatku ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, kterému soud vyhověl. Žalobkyně byla zastoupena advokátem, náleží jí proto také náhrada nákladů právní služby poskytnuté jejím zástupcem za tři úkony po 3 100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, účast při jednání), včetně paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g) a § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] – celkem 12 342 Kč s DPH [zástupce žalobkyně je společníkem právnické osoby, která je plátcem DPH; § 137 odst. 3 písm. b) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád („o. s. ř.“)]. Žalovaná je tedy povinna celkem nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 16 342 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce (§ 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. října 2024

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně